

**CONFERENTIE OVER DE TOETREDING
TOT DE EUROPESE UNIE
– MONTENEGRO –**

**Brussel, 13 december 2024
(OR. en)**

AD 27/24

LIMITE

CONF-ME 13

TOETREDINGSDOCUMENT

Betreft: GEMEENSCHAPPELIJK STANDPUNT VAN DE EUROPESE UNIE
– Hoofdstuk 10: Informatiemaatschappij en media

Onderhandelingshoofdstuk 10: Informatiemaatschappij en media

Dit standpunt van de Europese Unie is gebaseerd op haar algemene standpunt voor de toetredingsconferentie met Montenegro (AD 23/12 CONF-ME 2) en is onderworpen aan de daarin vastgelegde onderhandelingsbeginselen, te weten:

- een standpunt dat een partij ten aanzien van een hoofdstuk van de onderhandelingen inneemt, loopt geenszins vooruit op het standpunt van die partij ten aanzien van andere hoofdstukken;
- akkoorden – ook deelakkoorden – die tijdens de onderhandelingen over achtereenvolgens te behandelen hoofdstukken worden bereikt, kunnen pas als definitief worden aangemerkt wanneer een algeheel akkoord is bereikt;

alsmede aan de in de punten 24, 28, 41 en 44 van het onderhandelingskader bedoelde vereisten.

De EU spoort Montenegro ertoe aan om zijn beleid verder aan te passen aan het EU-acquis, met dien verstande dat bijkomend acquis vóór de toetreding in werking kan treden, om te zorgen voor de effectieve uitvoering en handhaving ervan, en om vóór de toetreding beleidsmaatregelen en instrumenten te ontwikkelen die zoveel mogelijk aansluiten bij die van de EU.

De EU neemt er nota van dat Montenegro in zijn standpunt AD 11/13 (CONF-ME 9) en het bijbehorende addendum AD 11/13 ADD 1 (CONF-ME 9) het op 12 december 2024 voor hoofdstuk 10 geldende acquis aanvaardt, en dat Montenegro verklaart in staat te zijn dit acquis vanaf de toetreding tot de Europese Unie uit te voeren.

Algemene strategie

De EU neemt er kennis van dat Montenegro goed voorbereid is op het gebied van de informatiemaatschappij en de media.

De relevante strategische documenten, zoals het actieplan 2024-2025 van Montenegro voor de strategie voor digitale transformatie 2022-2026, zijn aangepast aan de doelstellingen van het **beleidsprogramma voor het digitale decennium**. De EU is ingenomen met de toezegging van Montenegro om de digitale infrastructuur verder te verbeteren, de digitale geletterdheid te vergroten en digitale diensten te bevorderen.

De EU neemt er nota van dat Montenegro zich heeft aangesloten bij het **programma Digitaal Europa**, na de ondertekening van de associatieovereenkomst bij dit programma tussen de Europese Commissie en Montenegro in juni 2023 tijdens de tweede regelgevingsdialoog voor de Westelijke Balkan. De associatieovereenkomst is met terugwerkende kracht op 1 januari 2023 in werking getreden. Sindsdien heeft Montenegro met succes deelgenomen aan oproepen tot het indienen van voorstellen in het kader van het programma Digitaal Europa.

Elektronische communicatie

De EU neemt kennis van de vaststelling op 10 oktober 2024 van de nieuwe **wet betreffende de elektronische communicatie**, die strekt tot aanpassing aan het acquis met betrekking tot Richtlijn (EU) 2018/1972 tot vaststelling van het Europees wetboek voor elektronische communicatie. Via deze wet heeft Montenegro wetswijzigingen doorgevoerd ter ondersteuning van de onafhankelijkheid van zijn nationale regelgevende instantie (NRI), het agentschap voor elektronische communicatie en postdiensten (EKIP).

De EU neemt er nota van dat Montenegro voldoende **administratieve capaciteit** heeft ontwikkeld om het acquis op het gebied van elektronische communicatie uit te voeren, maar moedigt Montenegro aan extra personeel in dienst te nemen om de resterende functies in te vullen. De EU is tevreden dat in april 2024 de leden van de EKIP-raad zijn benoemd. Hierdoor kon de regelgevende instantie haar werkzaamheden en gewone taken hervatten en dit was een stap in de goede richting om een goede staat van dienst op te bouwen met betrekking tot de onafhankelijkheid van de regelgevende instantie voor telecommunicatie. De EU is tevens ingenomen met de bepalingen in artikel 232 van de nieuwe wet betreffende de elektronische communicatie, die het mogelijk maken het huidige mandaat van de EKIP-leden voort te zetten totdat hun ambtstermijn verstrijkt. Dit zorgt voor continuïteit en stabiliteit in de werkzaamheden en activiteiten van het EKIP. De EU neemt er nota van dat er momenteel procedures lopen om de directeur van het EKIP te benoemen. De EU is ingenomen met de toezegging om de administratieve capaciteiten van het EKIP voortdurend te versterken. De EU neemt kennis van de plannen voor de verdere aanwerving van personeel in het agentschap in 2025, met inbegrip van de mogelijkheid om gespecialiseerde deskundigen in dienst te nemen.

Voorts juicht de EU de aanvullende waarborgen toe waarin de wet betreffende de elektronische communicatie voorziet om de **onafhankelijkheid van de regelgevende instantie** te beschermen. De wet bevat duidelijke procedures voor de benoeming en het ontslag van leden van de raad en de directeur. De EU is er verheugd over dat het EKIP via deze wet volledige autonomie heeft gekregen bij het beheer van zijn begroting en dat er duidelijke procedures voor financiële planning en rapportage zijn ingesteld.

De EU is ingenomen met het feit dat Montenegro zich via de in 2013 aangenomen en in 2017, 2019 en 2024 verder gewijzigde wet betreffende de elektronische communicatie heeft aangepast aan Richtlijn 2002/20/EG betreffende de machtiging voor elektronische-communicatienetwerken en -diensten (**machtigingsrichtlijn**), zoals gevraagd in AD 9/14 CONF-ME 5. De EU is voorts ingenomen met de wijzigingen van de wet betreffende de elektronische communicatie in 2017 en 2024, waarbij het vereiste dat de NRI overschotten overdraagt naar de overheidsbegroting, zoals gevraagd in AD 9/14 CONF-ME 5, is geschrapt. De EU neemt er nota van dat wanneer de inkomsten van het EKIP hoger zijn dan de uitgaven, het overschot overeenkomstig artikel 201 van de recentelijk vastgestelde wet wordt toegewezen aan een speciale rekening van het EKIP, en dat deze middelen worden gebruikt om de wettelijk voorgeschreven activiteiten in het volgende kalenderjaar te verrichten. De EU juicht toe dat het kader voor frequentiebeheer in Montenegro is aangepast aan Richtlijn (EU) 2018/1972.

In het licht van het bovenstaande is de EU van oordeel dat Montenegro heeft **voldaan aan de vereisten inzake elektronische communicatie die zijn vastgelegd in het eerste en tweede ijkpunt voor de afronding van de onderhandelingen**, zoals uiteengezet in het gemeenschappelijk standpunt van de EU (AD 9/14 CONF-ME 5).

De EU is ingenomen met de verdere vooruitgang van Montenegro met de aanpassing van zijn beleid aan het EU-acquis in het kader van hoofdstuk 10 op het gebied van elektronische communicatie:

De EU neemt er nota van dat Montenegro sinds 2011 als waarnemer deelneemt aan het **Orgaan van Europese regulerende instanties voor elektronische communicatie** (Berec) en dat er op 9 juni 2023 een nieuwe overeenkomst met Berec is ondertekend. De EU neemt er tevens nota van dat de NRI van Montenegro (het EKIP) in juni 2023 met de status van waarnemer lid is geworden van de Beleidsgroep radiospectrum.

De EU neemt er nota van dat de wet inzake het gebruik van fysieke infrastructuur voor de aanleg van elektronischecommunicatienetwerken met hoge snelheid, die in het algemeen in overeenstemming is met Richtlijn 2014/61/EU inzake maatregelen ter verlaging van de kosten van de aanleg van elektronischecommunicatienetwerken met hoge snelheid (**richtlijn betreffende de verlaging van de breedbandkosten**), in december 2021 is vastgesteld. De EU moedigt Montenegro aan de procedures voor het gebruik van fysieke infrastructuur verder uit te werken door middel van afgeleid recht.

De EU is verheugd over de afronding van het voorstel voor een nationaal plan voor de ontwikkeling van netwerken voor breedbandinternettoegang 2025-2029 voor Montenegro. Dit **ationale breedbandplan** (NBP) is in overeenstemming met het beleidsprogramma voor het digitale decennium en is gericht op universele gigabit- en 5G-dekking vóór het einde van 2030. De EU erkent dat Montenegro voornemens is het ontwikkelde NBP uiterlijk eind 2024 aan te nemen. De EU benadrukt dat werk moet worden gemaakt van de aanpassing van het beleid van Montenegro aan Verordening (EU) 2024/1309 inzake maatregelen om de kosten van de uitrol van elektronischecommunicatienetwerken met gigabitsnelheden te verlagen, tot wijziging van Verordening (EU) 2015/2120 en tot intrekking van Richtlijn 2014/61/EU (gigabitinfrastructuurverordening).

De EU is ingenomen met het feit dat Montenegro in augustus 2023 een strategie voor de ontwikkeling van **mobiele 5G-communicatienetwerken** voor 2023-2027 heeft aangenomen en zijn strategische koers voor de ontwikkeling van de sector elektronische communicatie heeft vastgelegd in zijn strategie voor digitale transformatie 2022-2026 voor Montenegro, die in december 2021 is aangenomen. Eind 2022 heeft het EKIP met succes het 5G-spectrum in de 700 MHz- en 3600 MHz-banden geveild en toegewezen aan drie grote exploitanten. De EU spoort Montenegro aan om zijn plan te volgen om uiterlijk aan het einde van 2024 in elke gemeente 5G te activeren, en uiterlijk in 2026 aan minimaal 50 % van de bevolking een 5G-dekking te bieden. De EU verzoekt Montenegro om zich aan te passen aan en uitvoering te geven aan de EU-toolbox inzake 5G-cyberbeveiliging.

De EU is verheugd over het feit dat er binnen het vakministerie een **adviesbureau voor breedband** (BCO) is opgericht als het departement Breedbandinternettoegang van het directoraat Elektronische Communicatie, Postdiensten en Radiospectrum. De EU is tevens verheugd over het feit dat het personeel van het BCO regelmatig deelneemt aan de vergaderingen die door het BCO-netwerk van de EU worden georganiseerd.

Diensten van de informatiemaatschappij

De EU neemt er nota van dat Montenegro zich grotendeels heeft aangepast aan het acquis met betrekking tot de diensten van de informatiemaatschappij.

Wat de diensten van de informatiemaatschappij betreft, neemt de EU kennis van de door Montenegro gemelde ontwikkelingen in de **administratieve capaciteit**. De EU neemt er nota van dat Montenegro over voldoende administratieve capaciteit beschikt om het acquis op het gebied van de diensten van de informatiemaatschappij uit te voeren, en spoort Montenegro aan zijn plannen voort te zetten om extra personeel in dienst te nemen teneinde de resterende functies in te vullen.

Wat cyberbeveiliging betreft, neemt de EU er kennis van dat Montenegro zijn cyberbeveiligingsinfrastructuur heeft versterkt, de capaciteiten van het Computer Incident Response Team (CIRT) van de regering heeft verbeterd en een onlineportaal met informatie over cyberbeveiligingskwesaties heeft opgezet. De EU is ingenomen met de belangrijke stappen die Montenegro heeft gezet om te voldoen aan de normen en vereisten die de EU op het gebied van cyberbeveiliging heeft vastgesteld.

De EU moedigt Montenegro aan om in het kader van zijn cyberbeveiligingsstrategie een nieuw actieplan aan te nemen dat aansluit bij de doelstellingen van de EU. De EU neemt er nota van dat Montenegro de wet inzake informatiebeveiliging heeft vastgesteld, die tot doel heeft zijn beleid aan te passen aan Richtlijn (EU) 2022/2555 betreffende maatregelen voor een hoog gezamenlijk niveau van cyberbeveiliging in de Unie, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 910/2014 en Richtlijn (EU) 2018/1972 en tot intrekking van Richtlijn (EU) 2016/1148 (NIS 2-richtlijn). De EU spoort Montenegro aan er zo spoedig mogelijk voor te zorgen dat zijn beleid volledig is aanpast aan de resterende bepalingen van de NIS 2-richtlijn.

De EU is verheugd over de plannen van Montenegro om een agentschap voor cyberbeveiliging op te richten en zijn cyberdefensiecapaciteiten te vergroten, naar aanleiding van de inwerkingtreding van de wet inzake de informatiemaatschappij.

De EU stelt voorts de oprichting van de Digitale Academie op prijs. Dit is een goed onlineplatform voor het opbouwen van digitale en leiderschapsvaardigheden van ambtenaren en ook van studenten, waardoor de capaciteiten en vermogens voor de digitale transformatie in het land worden verbeterd en het digitale bewustzijn in de maatschappij wordt versterkt.

Gezien de onlangs vastgestelde EU-verordeningen op het gebied van de diensten van de informatiemaatschappij, benadrukt de EU het belang van een verdere versterking van de administratieve capaciteiten van Montenegro om het nieuwe acquis met betrekking tot de informatiemaatschappij doeltreffend uit te voeren.

In het licht van het bovenstaande is de EU van oordeel dat Montenegro heeft voldaan aan de vereisten inzake het hoofdstuk over de diensten van de informatiemaatschappij die zijn vastgelegd in het tweede ijkpunt voor de afronding van de onderhandelingen, zoals uiteengezet in het gemeenschappelijk standpunt van de EU (AD 9/14 CONF-ME 5).

De EU is ingenomen met de verdere vooruitgang van Montenegro met de aanpassing van zijn beleid aan het EU-acquis in het kader van hoofdstuk 10 op het gebied van de informatiemaatschappij:

Wat **data** betreft, juicht de EU toe dat Montenegro zich er formeel toe heeft verbonden zijn nationale wetgeving uiterlijk in december 2026 volledig in overeenstemming te brengen met Richtlijn (EU) 2019/1024 inzake open data en het hergebruik van overheidsinformatie (richtlijn open data). De EU verzoekt Montenegro zijn kader aan te passen aan Verordening (EU) 2022/868 betreffende Europese datagovernance en tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1724 (datagovernanceverordening).

De EU verzoekt Montenegro dringend om de nieuwe wet inzake vrije toegang tot informatie af te ronden. De EU prijst het feit dat de wijzigingen van de wet inzake de bescherming van persoonsgegevens hebben gezorgd voor overeenstemming met het relevante EU-acquis, alsook met internationale documenten en voorschriften op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens en de persoonlijke levenssfeer. De EU prijst voorts het werk van Montenegro aan een nieuwe technologische oplossing die in overeenstemming is met alle technische specificaties en EU-normen op het gebied van de openbaarmaking van gegevens die in het bezit zijn van de autoriteiten.

Wat **digitaal vertrouwen** betreft, neemt de EU er kennis van dat de in 2017 vastgestelde Montenegrijnse wet inzake elektronische identificatie en elektronische handtekeningen volledig in overeenstemming is met Verordening (EU) nr. 910/2014 (eIDAS-verordening). De EU is ingenomen met de toezegging van Montenegro om zijn wetgeving ook aan te passen aan het nieuwe EU-kader voor digitale identiteit dat is ingevoerd bij wijzigingsverordening (EU) 2024/1183 (eIDAS 2-verordening), die sinds mei 2024 van kracht is, zoals vereist door de Montenegrijnse hervormingsagenda in het kader van het groeiplan voor de Westelijke Balkan 2025-2027. De EU is voorts ingenomen met de uitvoering van het nieuwe systeem van de certificaatautoriteit.

Wat **e-overheid** betreft, neemt de EU nota van de versie van 2019 van de wet inzake e-overheid en van de wet inzake elektronische documenten. De EU is verheugd over de werkzaamheden van Montenegro met betrekking tot de totstandbrenging van nieuwe technologische oplossingen voor het elektronisch documentbeheersysteem (eDMS) en het beheer van het proces van elektronische regeringsvergaderingen. De EU is voorts verheugd over de werkzaamheden ter verbetering van het systeem voor elektronische gegevensuitwisseling tussen registers, dat moet worden geactualiseerd. De EU is ook ingenomen met de werkzaamheden voor de lancering van het nieuwe e-overheidsportaal voor burgers en bedrijven, die naar verwachting eind 2024 plaatsvindt. De EU stelt voorts op prijs dat het e-betalingsportaal in 2023 volledig operationeel is geworden, waardoor burgers administratieve kosten elektronisch kunnen betalen.

Wat **interoperabiliteit** betreft, neemt de EU kennis van de aanneming van het nationale interoperabiliteitskader en de aanpassing ervan aan het Europees interoperabiliteitskader van 2017. De EU benadrukt dat het belangrijk is dat Montenegro ernaar streeft zijn beleid aan te passen aan de nieuwe wetgeving, met name Verordening (EU) 2024/903 (verordening Interoperabel Europa).

De EU prijst het feit dat de wet inzake elektronische handel is afgestemd op Richtlijn 2000/31/EG betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij, met name de elektronische handel, in de interne markt (“richtlijn inzake elektronische handel”). De EU is verheugd over de plannen van Montenegro om zich aan te sluiten bij Verordening (EU) 2022/2065 (digitaledienstenverordening) en Verordening (EU) 2022/1925 (digitaalemarktenverordening) als onderdeel van de nieuwe wet inzake **e-handel**. De EU verzoekt Montenegro zijn beleid sneller aan te passen aan de digitaledienstenverordening en de digitaalemarktenverordening om het bedrijfsleven voorspelbaarheid te bieden.

Audiovisueel beleid

Wat **audiovisuele en mediadiensten** betreft, heeft Montenegro in juni 2024 een uitgebreid wetgevingspakket aangenomen om ervoor te zorgen dat zijn beleid in overeenstemming is met het EU-acquis op dit gebied, met inbegrip van de aanbevelingen van de Raad van Europa inzake Europese normen.

De EU neemt er nota van dat de wetgeving van Montenegro grotendeels in overeenstemming is met Richtlijn 2010/13/EU (richtlijn audiovisuele mediadiensten), zoals gewijzigd bij Richtlijn (EU) 2018/1808 betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten in het licht van een veranderende marktsituatie. De EU neemt er kennis van dat de mediawetgeving die in juli 2020 is vastgesteld en in 2024 is gewijzigd, is aangepast aan de richtlijn audiovisuele mediadiensten en voorziet in relevante juridische waarborgen tegen politieke inmenging in de nationale publieke omroep (RTCG) en het agentschap voor audiovisuele mediadiensten (AMU) – voorheen bekend als het regelgevend agentschap voor elektronische media (AEM).

De EU juicht toe dat het AMU met de vaststelling van de wet inzake audiovisuele mediadiensten nieuwe bevoegdheden heeft gekregen om ervoor te zorgen dat het agentschap het regelgevingskader effectief kan handhaven als **onafhankelijk regelgevend orgaan**, iets waar reeds lang problemen rond bestaan. De EU merkt op dat het AMU nu beschikt over uitgebreide sanctie-instrumenten, waaronder de bevoegdheid om boetes op te leggen in geval van wetsovertredingen, alsook over sterkere maatregelen ter voorkoming van belangenconflicten en onverenigbaarheid van functies met politieke onderwerpen en de gereguleerde sector. De EU neemt er kennis van dat het rechtskader dat in voege is sinds de vaststelling van de wet inzake de nationale publieke omroep, in juni 2024, voorspelbare, duurzame en toereikende financiering voor RTCG en de onafhankelijke werking van die omroep waarborgt.

De EU moedigt Montenegro aan vooruitgang te boeken bij de aanpassing van zijn beleid aan de bepalingen van de onlangs vastgestelde Verordening (EU) 2024/1083 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een gemeenschappelijk kader voor mediadiensten op de interne markt (**Europese verordening mediavrijheid**), rekening houdend met de uiterste termijn voor de toepassing van de verordening in de EU-lidstaten. De EU is verheugd over de plannen van Montenegro om hiermee verder te gaan.

De EU neemt er nota van dat Montenegro in oktober 2023 zijn mediastrategie voor 2023-2027 heeft aangenomen, samen met een bijbehorend actieplan 2023-2024.

De EU stelt op prijs dat de deelname van Montenegro aan het onderdeel media en sectoroverschrijdende onderdelen van **Creatief Europa** door de vaststelling van de wet inzake audiovisuele mediadiensten is geheractiveerd. De EU is voorts ingenomen met de aanpassing van het regelgevingskader van Montenegro op het gebied van cinematografisch erfgoed aan het acquis in dit hoofdstuk.

De EU neemt kennis van de door Montenegro in zijn verslag gemelde ontwikkelingen in de **administratieve capaciteit**. De EU neemt er nota van dat de bepalingen van de nieuwe wet inzake audiovisuele mediadiensten en de bepalingen van de mediawet die relevant zijn voor de richtlijn audiovisuele mediadiensten, voldoende administratieve capaciteit lijken te waarborgen om het acquis op het gebied van audiovisuele mediadiensten uit te voeren, ook wat betreft de onafhankelijkheid van de regelgevende instanties. De EU neemt voorts nota van de toezeggingen van Montenegro dat het ervoor zal zorgen dat het AMU over voldoende middelen en personeel beschikt en dat het personeel voldoende is opgeleid om de correcte toepassing van de wetgeving inzake de audiovisuele media te garanderen. Het AMU zal dus over voldoende administratieve capaciteit beschikken om het acquis op het gebied van audiovisuele mediadiensten uit te voeren, ook wat betreft de onafhankelijkheid van de regelgevende instanties.

In het licht van het bovenstaande is de EU van oordeel dat Montenegro heeft voldaan aan de vereisten inzake het audiovisueel beleid die zijn vastgelegd in het eerste en tweede ijkpunt voor de afronding van de onderhandelingen, zoals uiteengezet in het gemeenschappelijk standpunt van de EU (AD 9/14 CONF-ME 5).

De EU onderstreept het belang van audiovisuele media en benadrukt dat de ontwikkelingen op dit gebied en de adequate uitvoering van de wetgeving ter waarborging van de blijvende onafhankelijkheid van de regelgevende instantie voor de media, nauwlettend zullen worden gevolgd, onder meer in het kader van hoofdstuk 23 over de vrijheid van de media.

* * *

Gezien het bovenstaande, neemt de EU er nota van dat in dit stadium niet verder over dit hoofdstuk hoeft te worden onderhandeld.

De voortgang die met de aanpassing aan en de uitvoering van het acquis wordt gemaakt, zal tijdens de hele duur van de onderhandelingen worden bewaakt. De EU onderstreept dat zij bijzondere aandacht zal besteden aan het toezicht op alle bovengenoemde specifieke vraagstukken, onder meer om zich te vergewissen van de administratieve capaciteit van Montenegro en van zijn capaciteit om zijn beleid volledig aan te passen aan het acquis op alle in dit hoofdstuk genoemde gebieden. Bijzondere aandacht moet worden besteed aan het verband van dit hoofdstuk met andere onderhandelingshoofdstukken. Een definitieve beoordeling van de overeenstemming van de Montenegrijnse wetgeving met het acquis en van het vermogen van Montenegro om het acquis uit te voeren, zal pas in een later stadium van de onderhandelingen mogelijk zijn. De EU verzoekt Montenegro om, naast alle informatie die de EU met het oog op de onderhandelingen over dit hoofdstuk kan verlangen en die aan de Conferentie moet worden verstrekt, regelmatig gedetailleerde schriftelijke informatie aan de Stabilisatie- en Associatieraad te verstrekken over de voortgang van de uitvoering van het acquis.

Gezien alle bovenstaande overwegingen zal de EU, indien nodig, te gelegener tijd op dit hoofdstuk terugkomen.

De EU neemt er nota van dat Montenegro in zijn onderhandelingsstandpunt AD 11/13 (CONF-ME 9) en het bijbehorende addendum AD 11/13 ADD 1 (CONF-ME 9) het op 12 december 2024 voor hoofdstuk 10 geldende acquis aanvaardt. De EU neemt er voorts nota van dat Montenegro verklaart de aanpassing van zijn beleid aan het acquis te zullen voortzetten en in staat te zijn het acquis vanaf zijn toetreding tot de Europese Unie uit te voeren.

Voorts herinnert de EU eraan dat er tussen 12 december 2024 en de afsluiting van de onderhandelingen nieuw acquis kan zijn ontstaan.